

Vergaderjaar 2017–2018

26 991

Voedselveiligheid

Nr. 516

**BRIEF VAN DE MINISTERS VOOR MEDISCHE ZORG EN VAN
LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2017

Naar aanleiding van onze brief over de stand van zaken fipronil in eieren en de Commissie Sorgdrager van 6 december jongstleden¹ heeft het lid Futselaar (SP) tijdens de regeling van werkzaamheden van uw Kamer op 7 december jongstleden gevraagd om nadere informatie over de in de supermarkten aangetroffen met fipronil besmette eieren (Handelingen II 2017/18, nr. 32, item 9). In deze brief lichten wij de actuele situatie voor wat betreft de vondsten van besmette eieren in de supermarkten toe.

Onderzoek eieren in de retail

Sinds deze zomer aan het licht kwam dat eieren op een deel van de pluimveehouderijen het verboden middel fipronil bevatten, onderzoekt de NVWA eieren in supermarkten en andere winkels op fipronil. Wekelijks worden plusminus 100 monsters van elk 12 eieren genomen op verschillende locaties. De NVWA publiceert de resultaten van deze onderzoeken op haar website (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/biociden/fipronil-in-eieren/resultaten-wekelijkse-monitoring-eieren-op-fipronil-in-de-retail>). Het is geruststellend dat er tot nu geen eieren met fipronil-waarden zijn gevonden die een acuut gevaar voor de volksgezondheid opleveren. Het is echter wel zorgelijk dat nog altijd in een aantal van de onderzochte eieren fipronil-waarden worden aangetroffen die weliswaar onder de acute referentiewaarde (ARfD) van 0,72 mg/kg liggen, maar die boven de maximale residulimiet (MRL), dus $\geq 0,005$ mg/kg, uitkomen. Hiertussen zaten ook enkele eieren afkomstig van Poolse bedrijven. De NVWA heeft de betrokken autoriteiten geïnformeerd via het RASFF informatiesysteem. Eieren met deze waarden mogen niet in de handel worden gebracht.

¹ Kamerstuk 26 991, nr. 515.

Acties naar aanleiding van gevonden fipronil-waarden boven de MRL

Wanneer de NVWA bij de retail eieren aantreft met fipronil-waarden boven de MRL, worden de betrokken pluimveehouder, het eierpakstation en de supermarkt hierover per brief geïnformeerd. In deze brief worden de ondernemers gewezen op hun verantwoordelijkheid bij het op de markt brengen van eieren met fipronil-waarden boven de MRL. De bedrijven moeten per ommekeer actie ondernemen en deze partijen eieren van de markt halen en dit melden aan de NVWA. De NVWA houdt hier toezicht op.

Verantwoordelijkheden en handelen van bedrijven en de NVWA

Alle schakels in de eierketen, van pluimveehouder tot en met de supermarkt, zijn zelf verantwoordelijk voor het in de handel brengen van veilige producten.

De ondernemer dient dus te borgen dat de producten (eieren) die hij in de markt zet, veilig zijn en dat de MRL niet wordt overschreden. De NVWA controleert of dit proces goed verloopt. De NVWA controleert dit onder andere door steekproefsgewijs monsters te nemen in de supermarkten. Bij vondsten van eieren met fipronil-waarden boven de MRL worden de betrokken bedrijven in de keten aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. Dit betekent dat de eieren met een waarde boven de MRL door de bedrijven uit de handel moeten worden gehaald.

Meetonzekerheid

De NVWA kan zelf alleen ingrijpen en maatregelen nemen als zij de juridische zekerheid heeft dat de MRL is overschreden. Dit geldt zowel bij de pluimveehouders, de pakstations als bij de retail. Daarom hanteert de NVWA voor het blokkeren en vrijgeven van de pluimveebedrijven een norm van 0,005 mg/kg voor mest, eieren en pluimveevlees, waarbij zij juridisch rekening moet houden met een meetonzekerheid van 50%. In de praktijk betekent dit dat bedrijven (al dan niet op onderdelen) juridisch vrijgegeven kunnen worden zodra de analyseresultaten voor mest, eieren en pluimveevlees onder 0,01 mg/kg liggen.

De ondernemers dienen te handelen op basis van de MRL, dus 0,005 mg/kg. Zij zijn er zelf voor verantwoordelijk om dit te checken. Dit is een standaard werkwijze en staat zo op de website van de NVWA en is ook in andere sectoren zeer gebruikelijk.

Mogelijke oorzaken van vondsten van eieren met fipronil boven de MRL

De NVWA, eiersector en de supermarkten overleggen nog altijd zeer regelmatig over de voortgang van de afhandeling van het fipronil-incident. In dit overleg wordt ook nagegaan wat de mogelijke oorzaken zijn van de vondsten van de verontreinigde eieren in de supermarkten. Er is in ieder geval geconstateerd dat de verontreinigde eieren in de supermarkten niet afkomstig zijn van de geblokkeerde bedrijven, maar uitsluitend van vrijgegeven bedrijven. Op dit moment zijn van de 793 geblokkeerde stallen inmiddels 319 stallen volledig vrijgegeven, zowel voor eieren, pluimveevlees als mest. 87 stallen zijn nog volledig geblokkeerd (stand van zaken 13 december 2017).

Het is op dit moment nog niet duidelijk wat precies de oorzaken zijn van de vondst van nog altijd een aantal besmette eieren onder de ARfD, maar boven de MRL, in de Nederlandse supermarkten. Het bedrijfsleven onderzoekt op dit moment waar dit door veroorzaakt wordt en wat zij daar aan kan doen. Het is inmiddels wel duidelijk dat het zeer moeilijk is de fipronil uit de stallen te krijgen, met name zolang er nog pluimvee in de

stallen zit. Ook blijken de fipronil-waarden in de stallen op verschillende plaatsen verschillen te vertonen. Bedrijven kunnen dit controleren door zelf ook steekproefsgewijs eieren te onderzoeken. De sector werkt aan het inbouwen van borgingsstappen om te voorkomen dat eieren boven de MRL in het winkelschap komen.

Alhoewel er veel begrip is voor de ontstane situatie in de sector en er geen acuut gevaar is voor de volksgezondheid, dringt de NVWA erop aan dat het bedrijfsleven gezamenlijk (pluimveehouders, pakstations en supermarkten) toewerkt naar een oplossing van het probleem. Zolang de situatie niet verbetert zet de NVWA monitoring van de eieren in de supermarkten en de handhaving voort.

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten